

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben nazonoz áruval:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apaczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 1 kr.

Lelkesedés — fenntartással.

(sl.) Mindazok, akik figyelemmel kísérték e lap politikai irányát, el fogják ismerni, hogy a nemzetiségi kérdésben képzelnünk is alig lehet loyálisabb és szelidebb politikát, mint aminőt eddig követtünk. S azt hisszük, hogy ez a magatartásunk mintegy »argumentum ad personam« arra nézve, hogy minden nemzetiség-ellenes tendencia nélkül ragadjuk meg az alkalmat, hogy hazánk görög keleti vallásu románjainak a millenniummal szemben tanusított és tanusítandó magatartásával foglalkozzunk. Hatalmas impulzust ad erre az az igen őszinte hangú körlevél, amelyet az erdélyi főegyházmegye orthodox román papságához és népéhez intéz Román Miron nagyszzebeni érsek.

A millenniumi ünnepségek elől egyszerűen elzárja hivatát és egyházát az érsek s legfőleg *megengedi*, hogy lelkesedjenek a »Hungáriának nevezett állam« ünnepe, de csak fenntartással. A körlevél maga szemrehányások hosszú sorozata, »mert a magyar faj Ázsia valamely vidékéről kivándorolva az országot békés és jámbor néptől foglalta el«, mert »az ünnep csak már az állammal azonosított magyar faj dicsőítése« s mert a magyarországi nem magyar népek egyike sem kíván az uralkodó magyar fajba beleolvadni, s mert a görög keleti egyház »fiai

és vezetői rászoritva vannak részt venni az ezredéves ünnepélyekben.«

A lelkesedés tisztán érzelmi dolog lévén természetesen nem követelhető senkitől, s a magyar nemzet nem csak harcias, de bizonyára van annyira lovagias nemzet is, hogy *nem is kér* belőle, különösen nem a fenntartott és a feltételekhez kötött lelkesedésből. Sőt éppen a görög keleti románokból hiányzik az a lovagiasság, az az udvariasság, amely pedig egyéb »testvéreiket«, a többi román népet jellemzi, amely megakadályozta volna azt, hogy egy ily kevés generózus hangú körlevéllel megzavarják a nap-nap után egyre jobban higgadó kedélyeket. Mert azt talán még a nagyszzebeni érseki aulában sem fogják kétségbe vonni, hogy a görög keleti románok fenntartott vagy fenntartatlan lelkesedése a legkevésbé sem veszélyeztetheti Magyarországot, — valamint azt sem, hogy az ilyen a magyar nemzet ünnepe elől tüntetőleg félrevonuló eljárással nagyon megakadályozták azt, hogy a magyar nemzet jellemének megfelelően *a saját iniciatívájából* könnyítsen azokon a sérelmeken, amelyeket a románok a nemzetiségi törvény végre nem hajtása miatt tényleg szenvednek. Hogy a görög keleti románok a magyar fajba semmi áron sem akarnak beleolvadni, ez is inkább rájuk nézve szomorú dolog, —

viszont azonban senki sem hatalmazta fel a nagyszzebeni érseket annak a kijelentésére, hogy a nem magyar népek egyike sem kíván az egységes politikai nemzet általános fogalma alatt eltűnni. Ám őrizze meg a görög keleti román nyelvét, vallását és szokásait — ezzel legfőleg a saját helyzetét súlyosítja, — de hogy a magyar faj praeponderanciája ellen tiltakoznak, az már tőlük jogtalan cselekmény. Hagyjuk meg kedvencz vesszőparipájukat, hogy ők nem betelepített, hanem már a honfoglaláskor itt lakó és meghódított népek. Ebben az esetben is minimális jogunk oda konkludálna, hogy mint minden hódító minden hódított népet akár erőszakos eszközökkel is az uralkodó fajba beleolvastani törekedjünk. Természetes joga Oroszországnak Lengyelország oroszosítása, — teljes és természetes jogunk volna minden eszközt felhasználni a románok nemzetiségi jellegének teljes kiirtására. Hogy ezt nem tettük és nem tesszük, s hogy a nemzetiségi törvényben, a politikai és társadalmi életben másutt elképzelhetetlen engedményeket teszünk román nemzetiségű hazánkfiainak, ez olyan generózus és a történelemben páratlan eljárás, amely kell, hogy megakadályozza az ilyen zúgolódó körlevelek kiadását.

Az meg éppen teljesen képtelen vád, hogy az »orthodox nemzeti szent egyház«

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szocialista.

Irtá: Kerényi Miklós.

Lenézte nagyon az egész kompániát, a kik nem akarták megérteni az ő magaszlos eszméit, nagyratörő terveit. Új világról álmodozott, a melyben Hantos Gáspár uramnak nem kell végig szántania a papirost a csunya fekete téntával. Pedig most is mialatt lemásolja a száraz hivatalos jelentéseket, nagy gondolatok forognak a fejében. Mindaz, a mit a három osztályban tanult, hallott és a mit estéknél füstös, bűzös szobájában olvasott, borzasztó khaosz-szá kavardott össze, a melynek zürzavarából csak az ő rendszere tudott kibontakozni.

Rendszerének legfőbb pontja az volt, hogy minden embernek legyen legalább hatvan forintja, mint az ő irodafőnökének.

Hej! ha ő neki is hatvan forint fizetése volna! — — —

Számítása egészen érthető és világos volt. Ha összeadjuk azon összegeket, a melyeket sokan a hatvan forint felül kapnak, ebből annyi pénzt kapunk, hogy felemelhetjük mindazoknak fizetését, a kiknek nincsen hatvan forintjuk. Természetesen ezek között ott lenne ő

is. Egész éjszakákat töltött el számításokkal. Elővette a nagy könyveket, a melyek tele voltak számokkal. Azután összeadott, kivont, sokszorozott, osztott, míg végre eredményhez jutott. Ha azután ilyenkor hajnalban elfáradva leoskadt székére és belebámult a sötétségbe, akkor azután különféle képek merültek föl előtte. Először csupa apró karikákat látott, melyek kék és zöld gyűrűkből állottak és folytonosan egymásba olvadtak, — végre kibontakozott ezekből egy másik kép: néhány bankjegy, a hatvan forint. Majd mindjárt ezután ott látta maga előtt a sápadt leány szőke fejét. Róza, a varróleány arca az. De ezalatt lassankint föltűnt künnt a hajnalpirja és Hantos elaludt. Álmában pedig folytatta káprázatait. A hatvan forint és Róza közé tolakodott Kaszás Péternek szögletes képe. Kaszás Péter az irodában vele szemközt ült és egész naplázasan az íróasztala fölé hajolva másolt. Este pedig élvezettel írta be hogy: Kaszás Péter másolt husz aktát, míg ez alatt szerényen megvonult a Hantos Gáspár öt-hat aktája. Hantos Gáspárt mindig az irigységnek és a szájalomnak bizonyos neme fogta el, mikor beírta a jegyzőkönyvbe napi munkáját. Miesoda ő hozzá e hangya szorgalmu díjnok, a ki Isten tudja miért dolgozik ily sokat. Ő eleget dolgozott

azért a napi egy forintjáért és nem tartotta érdemesnek arra törekedni, hogy a fizetését husz krajczárral felemelje.

Valamennyi között leginkább Kaszást nézte le, jöllehet ez sohasem bántotta őt. A többieket gyakran látta suttogni és nevetgélni, ilyenkor a vér arczába szökött; tudta, hogy róla beszélnek; sőt azt is tudta, hogy »a szocialista díjnok«-nak csufolják. De Kaszás nem mondott soha semmit sem róla, csak néha néha jelentkezett ajkai körül valami mosolygás féle, mert ilyenkor szeméi még jobban fénylettek és az arczának bőre ránczos lett.

Csakugyan Kaszás nem beszélt sokat, hanem annál többet gondolt magában. Ha néha ujjai már egészen megmerevedtek a sok írástól, akkor Rozára, a sápadt varróleányra gondolt és ismét tovább dolgozott. És valahányszor látta az irodafőnöknek megelégedett arczát, a mikor bevitte hozzá a nagy csomó aktát, ilyenkor mindig eszébe jutott, hogy ismét egy lépéssel közelebb jutott Rózához.

Mert ravasz ember volt Kaszás. Tudta, hogy az öreg fogalmazót, a kinek ötven forint a fizetése, nemsokára nyugdíjba küldik, azután az ember nem tudja, hát ha ő kapja meg az állást és akkor Róza az övé.

Róza pedig egyenlő nyugalommal hallgatta

fiut és vezetőit az államhatóságok készítetik az ezredéves ünnepélyekben leendő részvételre, — mert bizony kényszeríteni nem kényszeríti őket erre senki és semmi, legfőleg csak az — illendőség. S nem osztjuk és nem oszthatjuk a nagyszebeni érsek azon nézetét, hogy a görög keleti románokra, s főképp az értelmesebb osztályra nézve teljes lehetetlenség ezen ünnepélyeken a sziv melegével és a lélek nyugalmával résztvenni, mert hiszen éppen ennek az értelmesebb osztálynak a nagyrésze a magyar állam kenyerét eszi és a magyar föld zsirjából él, a magyar haza levegőjét szivja, s így ennek a magyar hazának az ünnepén csak akkor hidegülhet meg a szive s háborodhatik fel a lelke, ha »az orthodox nemzeti szent egyház« égisze alatt s az érseki székből bátorítják erre a teljesen indokolatlan és mesterséges lelki felháborodásra. Bizony az az eszélyesség, a politikai érettség és az illem, melyeket e körlevél vezéreszméiül hangoztat a nagyszebeni érsek, — az írásaiban nem igen nyilatkozik meg. Az meg éppen feltűnő intézkedés tőle, hogy egyházi közegeinek egyenesen megtiltja, hogy millenniumi ünnepélyeken hivatalosan megjelenjenek.

Általában az egész körlevél ellene szól annak a könyörgésnek, amelyet a görög keleti román papok a mise végén olvasnak, — »Hogy minden viszálykodás, gyűlölködés és rossz dolog közülünk kigyökereztessek, az álnokság nélküli és békés szeretet pedig, és a jócselekedetekkel járó életmód a hit gyarapítására begyökereztessek.« Ha ennek a czélnak a könnyebb elérésére törekedett volna a nagyszebeni érsek, úgy bizonyára sokkal loyálisabb körlevelet intézett volna hiveihez és papságához.

meg Hantos uram szavalását és Kaszásnak szellemtelen beszélgetését az időről, az aktákról és saját sanyaru életének érdektelen eseményeiről. Szegény leány örült, ha egész napi fárasztó munkája után pihenhetett. Ha anyja elkezdett beszélni a házasságról, akkor bágyadt tekintete bizonytalanul ide-oda tévedt és elgondolkodott felette, kihez menjen nőül, Hantoshoz vagy Kaszásához?

*

Az irodában már megjelentek mindnyájan, csak a főnök nem volt még ott. Hantos már tudja Isten hányadszor fejtegette az ő terveit. Szemei egészen vörösek voltak, mert az egész éjszakán ismét nem aludt és most lelkesen fejtegette, hogy számításai okvetlenül helyesek.

Ezuttal azonban Kaszás arra a merészségre vetemedett, hogy fejét kétkedőleg rázta. — Mit tud maga? Maga egy földhöz ragadt féreg, a ki nem meri a fejét felemelni a sárból.

De Kaszást e szavak korántsem sértették meg, hanem ő csak ismét mosolygott. Mit törődik ez örült eszmékkal.

— Maga nem is férfi. Nem is hiszem, hogy valaha leány reászánja magát, hogy a maga neje legyen, — folytatta Hantos beszédjét.

ORSZÁGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 29.

A főrendiház ma délelőtt tartott ülésében számos viczinális vasuti javaslatot fogadott el. A millenáris emlékművek költségeinek tételénél gróf Zichy Nándor kifogásolta a 400 interkonfessionális népiskola felállítását. Ez provokativ intézkedés a felekezetekkel szemben.

Bánffy miniszterelnök hivatkozott rá, hogy arra már országos határozat van, micsoda ezredéves emlékművek létesítsenek. Most csak ezek költségének megszavazásáról van szó.

Wlassics miniszter az ellen tiltakozott, hogy a népiskolák provokativ jellegűek.

A javaslatot erre elfogadták.

A részleteknél még Zichy Nándor, báró Vécsey József és Wlassics miniszter szóltak, aztán azt is elfogadták.

A képviselőház ülése.

Április 29.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Perczel Béni, Molnár Antal, Hévízy János.

A kormány részéről jelen vannak: Lukács László, Dániel Ernő, Perczel Dezső.

Elnök: d. e. 10 órakor nyitja meg az ülést.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. Az appropriációt harmadszor is megszavazták, azután következett egy váratlan interpelláció.

Meszlényi Lajos állott fel s interpellációját Bánffy Dezsőhöz intézte.

— Tulajdonképen ma kezdődik — ugymond — a millenáris ünnepek sorozata. Ma reggel érkezett körünkbe koronás királyunk (Hosszan megújuló éljenzés.) De ez ünnepek csak olyanok lehetnek, hogy mikor megdicsőítik az ezredéves multat, kell, hogy zálogát képezzék egy szép jövőnek. (Helyeslés a szélsőbalon.) A magyar nép rajongó szeretettel és hódolattal viseltetik királya iránt, de csak akkor, ha viszonzatlik az alkotmány törhetlen fentartásában. (Helyeslés a szélsőbalon.) A magyar nemzet kardja, ha jogai tiszteletben tartattak, soha se villant meg a trón ellen.

Egy beszéd hangzott el a főrendiházban. Ez az ezredéves ünnep egyik legmaradandóbb emléke lesz. (Ugyvan!) A magyar nemzet többségének kifejezése volt. (Hosszas éljenzés.) Ezzel szemben a miniszterelnök nyilatkozott s épen azért kérni interpellációjában:

Kérni a miniszterelnököt, tett-e előterjesztést és tanácsolta-e a koronás királynak, hogy az ezredéves országos diszgyűlésen résztvenni kegyeskedjék, igen vagy nem? (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Bánffy Dezső báró, miniszterelnök: Legkevésbé felel meg az ezredéves ünnepség összhangjának, hogy Meszlényi épen a mai napot, midőn királyunk közénk érkezik, választotta felszólalására. Ez az összhangra sem nem czél-szerű, se nem előnyös. (Ugy van! jobbfelől.) E tárgyban már nyilatkoztam s a kérdés minduntalan való felvetése, ha nem is ingatja meg a felség bizalmát, de erősítésére se szolgál. Ismétlésekbe nem bocsátkozom s kérem válaszat tudomásul venni. (Zajos helyeslés jobbról.)

Meszlényi Lajos: Ha kérdésem nem felel meg az ünnepi összhangnak, még kevésbé felel meg a kormány maga? legkevésbé illik az összhangba a miniszterelnök maga. Önök a koronát a király nélkül küldik a diszülésre, elválasztják a kettőt egymástól. Ezt enunciólják önök s ezért nem fogadom el a választ.

A többség a választ tudomásul veszi.

Ezzel az ülés 11 órakor véget ért.

A szini szezon.

— A szinügyi bizottság ülése. —

Egyik laplársunk, a »Nagyvárad« tegnap azt a hírt közölte, hogy Megyery szinigazgatónak nincs koncepciója Nagyváradon előadások tartására. A kérdést felvetették a szinügyi bizottság tegnapi ülésén s hosszabb vita után elhatározták, hogy a szinügyi bizottság elnöke sürgősen kérje be Megyery Dezsőtől a koncepciót.

A bizottság ülésének lefolyása különben a következő volt:

Hoványi Géza elnöklete alatt jelen voltak: Kunyhóssy János, Farkas Izidor, dr. Munk Béla, ifj. Rimler Károly és Busch Dávid.

Hoványi Géza előterjesztette a szinigazgatóval kötött szerződést aláírás végett.

A szerződés szokott feltételeket tartalmazza. A szinidény május hó 1-től október 1-ig terjed. Junius, julius és augusztus hónapokban bizonyos napokban köteles szünnapokat tartani. Julius és augusztusban pedig az igazgatónak szabadságában áll szünnetet tarthatni esetleg más helyen játszani a társulattal. Ha valamelyik tag eltávozik, köteles helyette az igazgató azonnal újat szerződtetni. A helyárok a szoktak.

Kaszás nem volt annyira ostoba, hogy meg nem értette volna, mit jelentenek e szavak. Rózáról volt szó. Éppen azt akarta mondani, hogy majd meglátjuk, de e pillanatban belépett az irodafőnök.

Mindenki egyszerre elhallgatott és az iroda asztal fölé hajolva elkezdett írni. Kaszás ott görnyedt az asztala felett és előtte már feküdt két lemásolt akta.

Az irodafőnök körülnéz és megszólal:

— Hantos ur, ön még nem irt semmit? — Kaszás mosolygott.

II.

Mindhiába Hantos mégis csak elegánsabb volt, mint Kaszás. Hantosnak két kabátja volt. Az egyiket az irodában használta és így a másik nem volt olyan fényes, zsiros, mint Kaszásé. Nem csodálkozhatunk tehát rajta, ha Róza végre engedett és megígérte, hogy az ő felesége lesz. Azután Hantos beszédje is egészen más volt, mint Kaszásé.

Hantos büszkén beszélte el az irodában hogy Róza a menyasszonya. Kaszás még hallgatabb lett. Most már nemcsak husz, hanem huszonöt aktát is végezett el naponta. Persze a fogalmazói állás megürült és mindenki várta,

hogy őt nevezzék ki. Hantos is bármennyit hangoztatta az egyenlőséget, ezuttal nem akart megmaradni társaival egyenlő állásban. Akként magyarázta a dolgot, hogy minden embert fel kell emelni valami hatvan forintos állásba, akkor beáll az egyensúly a társadalomban. Most pedig az irodában ő nála kell kezdeni a dolgot. Azután szerinte méltányos is, ha ő kapja meg az állást, mert most már családja is lesz, az államnak pedig jobban kell gondoskodni a családról, mint az egyes emberről. Mikor ezt mondotta, akkor mindig Kaszásra nézett, a ki annál jobban hánytá papirra a betűket.

Végre megjött a várva várt kinevezés. A miniszter tekintetbe vette Kaszás Péter rendkívüli szorgalmát s buzgalmát és kinevezte őt a megüresedett fogalmazói állásra. Az irodafőnök az egész iroda személyzete előtt olvasta fel a kinevezést és beszédet mondott, a melyben kiemelte, mily érdemeket szerzett Kaszás Péter a hivatalnak rendezésében, az ügyek gyors elintézésével, lelkiismeretességével sat.

Kaszás Péter pedig mosolygott.

*

Hantos dult; fult magában. Szidta az egész világot, különösen pedig a társadalmi rendet, mely ilyen hallatlan méltatlanságot eltűr, a

Egyetlen új dolog van a szerződésben. Ki van kötve, hogy a szezon alatt állatseroglet tartózkodhat a városban, azonban előadásokat nem tarthat és este 7 órakor köteles az állatserogletet a tulajdonos bezárni.

Kunyhóssy János kérdést intézett az elnökhöz, hogy mennyiben igaz azon hír, hogy **Megyeri** Dezsőnek nincsen koncessiója. Ha ez igaz, mielőbb hívja fel az elnök **Megyerit**, a koncessió kieszközlésére s csak ennek megtörténte után írják alá a szerződést.

Hoványi Géza: Nagyrád város törvényhatósági bizottsága adja meg az engedélyt a játszásra s ugyancsak a törvényhatóság utasította a bizottságot a szerződés aláírására. Ha nem volna is engedélye **Megyerinek**, mindenestre megszerzi azt.

Többek hozzászólása után kimondta a bizottság, hogy a szerződést aláírják s elfogadás végett betérjesztik a közgyűlésnek. Továbbá megbízták az elnököt, hogy hívja fel **Megyerit** a koncessió bemutatására, míg ennek eleget nem tesz, a játszási engedélyt ne adják ki részére.

Ezután elnök bejelentette, hogy a városi tanács áttette a bizottsághoz a **Helmer** és **Fellner** bécsi czéggel az állandó színház terveire nézve megkötött szerződést. Tudomásul vették.

A czég egyik tagja május 3-án óhajtott Nagyrádra bejönni a tervekkel, azonban ezen a napon a millenniumi ünnepek miatt enapon a bizottság nem tarthat ülést s így értesítették a **Fellner** és **Helmer**-czéget, miszerint május hó 4—5. napjain jöjjön le egyik tagja.

Végül megalakult a bizottság. Elnökké ismételve **Hoványi** Gézát, alelnökké pedig **Mezey** Mihályt választották. Az eddigi jegyző: dr. **Várady** Zsigmond mellé még dr. **Radó** Ignácot választották meg jegyzővé.

Ezzel az ülés véget ért.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Május
1. Megyei közigazgatási ülés d. e. 10-kor.
  2. A nagyváradai szinkör megnyitása.
  2. A millenniumi kiállítás ünnepélyes megnyitása Budapesten.
  2. Pályázati határidő a nagyváradai tűzér-laktanya építésére, d. e. 9 óráig.
  3. Az ipartestület diszkozyülése a Fekete Sasban.

milyen most esett meg vele, mert kétségtelen, hogy mindennek csak a társadalmi rend az oka, a mely a mindenkit megillető hatvan forintos állásokat érdemtelen, hülye frátereknek osztogatja, a milyen ez a **Kaszás Péter** is. A társadalmi renden fog bosszút állani.

Hogy haragját egy kissé lecsendesítse be-tért egy korcsmába, a hol elvtársaival találkoznia szokott. Eddig még csendesen viselkedett, (mert azt remélte, hogy fogalmazó lesz), de most a bor megoldotta nyelvét.

Este volt már. A korcsmában mindinkább többen voltak, az ő szívében is annál nagyobb lett a keserűség, minél többet ivott és minél többet gondolt **Rózára**. A beszéde is hangosabb lett, a rendes thémáját fejtegette a hatvan forintról, a mely megilleti az állam minden polgárát. Természetesen helyeslésre találtak szavai. Ez felbátorította, felállt az asztalra és elkezdett beszélni. Szidta a társadalmi rendet, a kormányt, a minisztereket, (ezekre különösen haragudott), a gazdagokat, szóval mindenkit, a kinek fizetése több, mint harmincz forint.

A körülötte állók tetszészaja kísérte minden szavát, ő pedig annál féktelenebbül választotta meg kifejezéseit. Háládatosabb hallgatósága volt itt, mint az irodában.

- Május
7. Közigazgatási ülés a városnál, délután 3 órakor.
  9. Középiskolák ezredéves ünnepélye.
  9. Vivőverseny délután 6 órakor a Fekete Sasban.
  10. Ezredéves bálaadó istentisztelet a nagyváradai templomokban.
  12. Nagyrád város millenniumi diszkozyülése.
  12. Biharvármegye millenniumi diszkozyülése.
  13. A biharmegyei tankerületi tanító-tesztület diszkozyülése a megyeház nagytermében d. e. 10 órakor.
  15. A biharmegyei természettudományi orvos-gyógyászati egylet diszkozyülése.
  27. Végválasztás a Pável tüntetés ügyében.
  31. Az ezredéves évforduló ünnepélye a nagyváradai jogakadémián.
- Június
8. Koronázási évforduló.
  8. A koronázási évforduló és törvényhatósági bandériumok felvonulása.

UJDONSÁGOK.

* **Május.** Alig vesszük észre, hogy eltűnik, elrepül fejkünk felett egy esztendő. Elmúlik a nyár, az őszi, a tél, s utánuk itt van megint a tavasz, most már az igazi tavasz: a szép május hónap. Nincs olyan hónapja az esztendőnek, a melyet úgy várnánk, úgy szeretnénk, mint a májust. Szeretjük, mert szép. A rügyező, lombosodó fák, a zöldelő mező, a meleg napsugár, a daloló madarak, mint az mondják, hogy szép. Várjuk, vártuk különösen az idén, mert sok mindent hoz. Hoz először is kedves ájtatosságot, a melyet a Boldogasszony tiszteletére templomainkban májtól kezdve egész hónapban át tartanak. Az olaszii plebánia templomban este fél 7 órakor. szentbeszéddel vasárnap, szerdán és pénteken: Ujvárosban este 7 órakor, szentbeszéddel, vasárnap és csütörtökön; a Nogáll-utcai szent-Vincze intézetben szentbeszéddel délután 5 órakor. Hoz azután a május az idén hazánknak egy szép, magasztos ünnepet, ezereves országunk jubileumi ünnepélyét. Hoz városunknak, vidám, kedves mulattató népet, meghozza a színészeket. Hoz végre a május elseje előléptetéseket a katonáknak, ábrándokba ringató szerenádot a szőke és barna fűrtös fejeeskéknek. Azért szeretjük mindnyájan, azért várjuk epedve minden évben a május elsejét.

* **Az alispán köszönete.** A városi mérnöki hivatal a nagyváradai vízműről írt monografiát megküldötte a társörvényhatóságoknak s így Biharvármegye alispánjának is. **Szunyogh Péter** alispán átiratban köszönte meg a munkát s elismerését tolmácsolva, felkéri a polgármagyot, hogy nevében fejezze ki köszönetét **Busch** Dávid városi főmérnöknek.

Ekkor az egyik asztal mellől felkelt egy férfit és felszólította, hogy kövesse a rendőrséghez. Csend állott be. Hantós egyszerre nagyon józan lett és szó nélkül távozott.

III.

Két hónapig volt a fogházban. Az irodában már régen más foglalta el az ő helyét. Czél nélkül kóborolt a városban. Már este volt. **Roza** jutott az eszébe. Elmenjen e hozzá? E kérdés felett töprengett. Végre elhatározta, hogy felkeresi.

Felment a nagy bérház harmadik emeletére és lépteit **Rozáék** lakása felé irányozta. Hányszor tette már meg az utat ide.

Minden este, ha kijött hivatalából, idejött. De az ajtó előtt megállott, egy névjegy vonta magára figyelmét. A félhomályban olvasni kezdte mi van rajta, de csakhamar visszatántorodott, mikor teljesen elolvasta. **Kaszás Péter**, fogalmazó, állott rajta.

Lábujjhegyen ismét lefutott a lépcsőkön. A kapuban találkozott egy fiatal párral. **Kaszás Péter** és felesége **Róza** volt az. Hantós gyorsan elsuhan mellettük.

— Milyen feltűnően sietett el mellettünk ez az ember, — mondotta **Róza** férjének.

— Talán valami tolvaj . . .

* **Májusi előléptetések.** Ő Felsége a király katoná ismerőseink közül a tegnap említett törzstiszteken kívül a következőket léptette elő, vagy helyezte át: a császári és királyi közös hadsereg 37-ik gyalogezredénél **Tauer** Károly és **Werner** Jenő hadnagyokat főhadnaggyá; a honvédség 4-ik gyalogezredénél **Bartha** Lajos I. oszt. századost őrnaggyá, **Schwarz** Géza II. osztályu századost I. osztályu századossá, **Ruttner** Tihamér hadapród tiszthelyettest hadnaggyá, **Polakovits** György és **Biró** István tartalékos hadapród tiszthelyetteseket hadnaggyá; a tartalékból tényleges szolgálatba áttette **Druckner** Arnold hadnagyot és podhrágyi **Podhraczky** Lajos hadnagyot a cs. és kir. 21-ik hadosztály tűzerezredél a nagyváradai 4-ik honvéd gyalog ezredhez; azonkívül dr. **Stachó** Dezső nagyváradai 4-ik honvéd gyalogezredbeli tartalékos segedorvost főorvossá nevezte ki.

* **Az orvosegylet szakulése.** A Biharvármegyei orvos-gyógyászati és természettudományi egylet holnap, május hó 1-én délután 5 órakor, a jogakadémia épületében szakulást tart.

* **Tíz millió örököse.** A minap már megirtuk, hogy **Porcia** Lajos gróf I. osztályu gazdasági intéző a földművelésügyi minisztériumban **Porcia** Ferdinánd herceg halálával tíz milliós családi hitbizomány örököse lett. **Porcia** Lajos gróf azóta megjárta **Klagenfurtot**, a hagyatéki eljárás folyik s így a gróf maholnap **Ferdinánd** herceg czimeinek, rangjának és birtokainak ura lesz. **Porcia** Ferdinánd herceg — mint-hogy első házassága gyermektelen volt, első nejétől, **Zeno** grófnétől elvált s feleségül vette a budapesti származásu **Guttmanné**, született **Klein Rózát**, a ki, hogy a herceg neje lehessen, szintén elvált férjétől. **Klein Rózának** azonban már az esküvő előtt egy fia született. A herceg ezt a fiut, miután a törvényes házasságból gyermek már nem született, törvényesítette a családi hitbizomány örökösévé akarta tenni. Ehhez azonban a király beleegyezését kinyerni nem tudta. **Porcia** Lajos gróf, mikor hírét vette a herceg e szándékának, pört indított a hitbizomány megszerzése végett s e pörnek csak a herceg halála vetett most véget. Ehhez a mostanihoz hasonló eset, hogy a hitbizományt a családnak egy szegény elfeledett tagja örökölje, — már történt egyszer a **Porcia**-családban. A 18. század közepén **Porcia** József herceg volt a hitbizomány ura, a ki öcsésével **Ferenc** Szerafin herceggel meghasonlott. **Porcia** Ferenc a hitbizományból neki adott apanázzsal igen szerény viszonyok között élt, úgy, hogy egy kardinális barátja tanácsára és pártfogása mellett kénytelen volt a pápai udvarnál kis hivatalra pályázni. Rómába utaztában azonban a kardinális meghalt és **Porcia** Ferenc herceg nem foglalhatta el az állását. Sokáig senki sem tudott róla. Évek múltán egy osztrák főúr egy firenzei kórházban, mint betegápolóra akadt rá. Ez az osztrák főúr a herceget kivette a kórházból s azon iparkodott, hogy a két ellenséges fivért egymással kibékítse. Terve azonban nem sikerült. **Porcia** József herceg 1785. őszén öcsésével haragban, de gyermektelenül halt meg s így a hitbizomány **Porcia** Ferenc hercegre, az egykori betegápolóra szállott. **Porcia** Ferenc herceg a hitbizomány birtokában igen jótékony volt; egész legendák maradtak fenn jótékonyágáról. Meghalván, emléket így örököltette meg: **Friauli** birtokain **Pordenone** és **Sacile** községek között az országuton s a mezőkön árnyék és víz sehol sincsen. **Ferenc** herceg az utfélen hatalmas kutat furatot s a kut mellé több itatót s egy nagy szint építtetett, hogy a legelésző gulyának legyen ivóvize s árnyékos helye. A kut mellett épített aztán egy kápolnát s ide temették el a herceget.

* **Iparosok a kiállításon.** A nagyváradai ipartestület megleghangu kérelmet intézett Nagyrád városához, a melyben fejtegeti az országos kiállítás nagy fontosságát különösen az iparosságra nézve, s kéri hogy legalább tíz nagyváradai iparos részére a szükséges költségeket adja, a melyből tíz arra érdemes iparos felutaznék 5—6 napra a kiállítás megtekintése

végett. Egyenkint 25—25 frt volna szükséges. Kéri az ipartestület, hogy esetleg 20 iparost küldjön fel a város.

* **Bitorolt Y.** Mint egy félévvel ezelőtt a lapokban nyitlerek és más közlemények jelentek meg abból az alkalomból, hogy a zöldfa-utcai kereskedők feljelentést tettek Kárpáti (Klein) Miklós kereskedő ellen, hogy cégétábláján nevét Kárpáti Miklósnak írta és így az y betűt bitorolta. A kérdés felkerült a belügyminiszter elé, a honnét megjött a válasz, mely szerint Kárpáti (Klein) Miklósnak a betűvel engedte meg a Kárpáti vezetéknevét használatát s így az y betűt neve végén csak bitorolja, a melytől eltántandó. Így lekerül az aranyos firmáról az Y.

* **A primadonna szerencsétlensége.** Még be se érkezett Nagyváradra az új szintársulat első énekesnője, Salyné Áldor Juliska asszony, már is szerencsétlenség érte. A kassai vasúti állomáson ellopták a tárczáját, melyben 96 frt készpénz és Nagyváradig szóló vasúti jegye volt. A primadonna férje Eperjes város rendőrkapitánya lévén, a rendőrség fokozott erélyvel nyomozza a tolvajt, de nyomnál egyebet még eddig bizony nem találtak. Sőt a piciny eredmény is lehetetlen kétes értékű, mert mindössze annyiból áll, hogy a primadonna fiúcskája, az alig három éves Dódika állítólag látta, mikor egy rút néni kihuzta a mama zsebéből a tárczát.

* **Kik akarnak férjhez menni?** A nagyváradai izraelita nőegylet 1892. június 8-án a koronázás 25-ik évfordulója alkalmából 200 forintos alapítványt tett nagyváradai illetőségű szegény izraelita leányok kiházasítására. A tőke idő múltán felszaporodott, úgy, hogy az idén 200 forint kamat vált esedékessé. Erre hirdet most pályázatot az izraelita nőegylet. Pályázhatnak nagyváradai illetőségű, szegény sorsu izraelita leányok. Pályázati határidő május 31. A pályázóknak legkésőbb december 31-ig férjhez kell menni. Tehát, kik akarnak férjhez menni?

* **Hadapród felvétel.** A cs. és kir. hadapródiskolába az 1896/97 tanévre való felvétel tárgyában a m. kir. Honvédelmi Miniszterium által kibocsátott pályázati hirdetmény Darvassy Lajos tanácsos hivatali helyiségében. (Olaszi városház, hátsó földszinti épület) a hivatalos órákban megtekinthető.

* **Leleplezett műkoplaló.** Succiról, a hírhedt műkoplalóról, bécsi produkciója folyamán küldt, hogy az olasz nagyszerű fiziológiai séance-szatiszta svindli. Ugyanis a bőjt huszonötödik napján történetesen benyitott a bécsi klinika egyik operatőre Succirhoz s azt nagy beefsteakezve és pezsgőzve találta. Az operatőr azonnal jelentést tett a felügyelő bizottságnál, mely elhatározta, hogy az alkoplaló ellen az eljárást megindítja.

* **Szent István erszénye.** A kiállítás ritkaságai között lesz egy értékes ereklje, Szent István erszénye (burza) amelyet a benczések egyik kolostorában őriznek és mint évszázadok előtt készült műtárgyat, a melyről a hagyomány azt mondja, hogy első szent királyunk használta, a kiállítás látogatóinak közszemlére fognak kitenni. Csakhogy az ilyen értékes régiségek kiállítása nem történhetik olyan egyszerű módon, mint más objektumoké, mert a tulajdonos félti minden szellőtől és reszket a gondolatnál, hogy kár érhetné a becses tárgyat. Átadták tehát egy szállítónak, de lelkeire kötötték, hogy a burza épen és sértetlenül érkezék meg rendeltetési helyére. A derék szállító kellően méltányolván a tulajdonos aggodalmát, a legnagyobb körültekintéssel fogott vállalatához, és miután a veszélyt egymaga viselni nem akarta, mindenekelőtt biztosítani akarta a szállítandó tárgyat. Biztosítani — igen, de mennyire? Vannak erszények, amelyek értékét néhány hatossal teljesen biztosítaná, vannak olyanok, a melyek felérnek néhány nagyhásu ezres bankóval, de egy királyi erszény, még pedig olyan, a mely már kilencszáz esztendővel ezelőtt is királyi bugyelláris vala, sőt apostoli szent királynak vala pénztárczája, mennyit érhet az? Így tépelődött a vállalkozó, míg végre megállapodott abban, hogy fél millió forintra biztosítja, sem többre, sem kevesebbre. Ajánlatot tett egyik fővárosi biztosító intézetnek. Am daczára annak, hogy biztosító ügynökök

éhes czápák gyanánt rohannak minden tenyérnyi kunyhóra és nádfüdelű házikóra, ha még nincs ellátva a biztosítást jelző, kék, fekete táblácskával, most huzódtak és fáztak a kövér koncztól. Félmillió egy erszényért — ki tudja mi rejlik e mögött? És így történt, hogy egyik biztosító társaság a másik után utasította vissza a szállító ajánlatát. A gondos kereskedő eleinte bosszankodott, majd elbusult, végre pedig elhatározta, hogy csak azért is! S úgy tett mint Kolombus az ő híressé vált tojásával. Kapta a burzát, a mely olyan tiszteletteljes félelmet keltett biztosítási körökben, ahhoz a szállítási módhoz folyamodott, a mely az erszényekre nézve legrégebbi és legbiztosabb: zsebrevalta és kivitte a kiállítás területére. Szent István burzája most kint van legnagyobb biztonságban és kajánul vigyorog nyitott szájával a biztosítási ügynökökre, a kik nem mernek félmilliót feltenni egy apostoli király erszényére.

* **Liebknecht és Luther.** Az ismert szocialista vezér s a német parlament tagja, Liebknecht, a napokban azzal a feltűnést keltő kijelentéssel lepte meg hallgatóságát, hogy ő Luther Mártonnak egyenes leszármazottja. A munkás-képző iskolában ugyanis előadást tartott e czímmel: »A történelem, mint tanítónő, — s ez alkalommal a protestantizmus kulturmissziójáról, de különösen Luther személyéről nagyon becsmérőleg nyilatkozott. Mikor emiatt egy jelenlevő vendég, Schulze potsdami könyvkiadó s könyvkereskedő felháborodva utasította vissza Liebknechtnek Lutherre mondott itéletét, Liebknecht felállt s kijelentette, hogy nagyon sajnálja, amiért Luther ily keményen kell elítélnie, miután ő, illetőleg családjá egyenes leszármazottja a nagy reformátornak.

* **Hadüzenet a czilindernek.** A londoni előkelő világnak egyik kiváló tagja, a kifogástalan eleganciájánál fogva híres lord Ronald Gower, a »Daily Chronicle« czimű lapban heves támadást intézett a czilinder kalapok viselése ellen. Szerinte most már csak a kereskedelmi utazók előjogát képezi, hogy a czilinderviseléssel előkelő pózolásokat vigyenek véghez. A lord felszólítja a walesi herceget, hogy ennek az izléstelen és alkalmatlan divatnak vessen véget az által, hogy ne viseljen többé fején czilindert. A lord Gawel czikke nagy szenzációt keltett a Themze partján és az angol lapok vezércikkében foglalkoznak a kérdéssel.

A király Budapesten.

— A »Tiszántul« távirati tudósítása. —

Budapest, április 29.

A király ma reggel 5 óra 40 perczkor Bécsből Budapestre érkezett. Bár a hivatalos fogadtatás elmaradt, a kora reggel daczára rendkívül sokan várták. A nyugati pályaudvar, a hová az érkezés jelezve volt, már jóval 5 óra előtt alig volt megközelíthető a sok néptől. A Teréz és Váci körut végén minden közlekedést csakhamar beszüntették a nagy tolongás miatt. Ember, ember hátán mozgott a főváros közönségének minden rétegéből. A pályaudvarba senkit sem bocsátottak be igazolvány nélkül. Néhány perczcel 5 óra előtt egy századlovás és egy század gyalog rendőr érkezett a helyszínére, — valamennyi diszruhában — és a Váci köruton kordonba állottak. A rend fölött báró Splényi Ödön rendőrtanácsos örködött, Tóth Lajos, Sajó Sándor rendőrfogalmazó, Bockelberg és Smidt rendőrfelügyelők segédkezésével. A pályaudvarban nagy sürgés forgás uralkodott. Egész sereg munkás kéz foglalkozott az érkezési oldalon levő udvari termek esinosításával, a pályaudvar tisztogatásával és a kocsi elrendezésével. Daróczy Rezső főnök minden zeget zugot rendbe hozott és 5 órakor már az egész pályaudvar szépen kicsinosítva ünnepi csendben várta az udvari vonatot. Egy negyed hat mult, mikor br. Bánffy Dezső miniszterelnök kocsija a pályaudvarba berobogott. A miniszterelnök diszmagyarban volt.

Néhány perczcel később érkezett a kormány többi tagja: Josipovich Imre horvát-, Fejérváry honvédelmi-, Lútaics pénzügy-, Perczel belügy-, Darányi földmívelésügyi-, Dániel kereskedelmi, Wlassics kultusz- és Erdélyi igazságügyminiszter, továbbá Kammermájer polgár-

mester, Rudnay főkapitány, Beniczky Ferencz Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye főispánja, Smidt József min. tan. kiállítási igazgató, dr. Sillei Sándor min. tanácsos, valamennyien diszmagyarban jöttek, br. Fejérváry kivételével, akin huszár tábornoki egyenruha volt.

A királyváró urak a pályaudvar érkezési oldalán gyülekeztek. 5 óra 40 perczkor robogott be a nyolcz személy és 2 podgyász kocsi-ból álló udvari vonat a pályaudvarba. Ludvig elnök lépett le először a vonatról, magyar diszben, karján a vasúti vörös szolgálati jelvénynyel. Ő kalauzolta az udvari vonatot. Vele voltak az államvasutak részéről Thaly kir. tanácsos, üzletvezető, Tolnay főfelügyelő és Löwinger felügyelő. Ludvig kinyitotta O Felsége kocsija ajtajait. A király vidáman lépett le a perronra rendkívül jó színben és meg se látzott rajta, hogy egész éjjel utazott. Kiséretében jöttek gróf Paar és Bolfrass főhadsegédek, herczeg Lichtenstein főudvarmester helyettes, gróf Pálffy testőr kapitány, Pápay osztályfőnök, és egész sereg udvari személyzet. A miniszterek sorba álltak, a király katonás tisztelgessel fogadta köszöntésüket és előbb báró Bánffy Dezső miniszterelnökkel, azután a kormány többi tagjaival és a jelen volt notabilitásokkal mindannyival kezet szoritott. Mindegyikhez volt néhány szíves szava. Egyiktől egészségi állapotát, másiktól a főváros fejlődését, a kiállítási készülődéseket kérdezte. Legtovább beszélt Kammermayer polgármesterrel.

— Nagyon örülök, hogy ismét Budapestre jöhettek — szólott egész hangosan.

— Mienk a végtelen szerencse felség volt a válasz.

— Hol van Ráth főpolgármester.

— Triesztben felség, a »Budapest« vizrebocsátási ünnepélyen. Alázatosan köszönetet is mondunk felségednek, hogy a hajó székes fővárosunk nevét viseli.

— Igazán örvendek, hogy megint meglát-hatom Budapestet.

Ezután Dániel Ernő kereskedelmi miniszter fölkerlte a királyt, nézné meg a pályaház előtt lévő új udvari vonatot.

A vonat az ezredéves ünnep alkalmából készült pazar pompáival, villamos villágítással berendezve és öt kocsi-ból áll. A jelen levő notabilitások és a király kíséretével együtt valamennyien elmentek a vonat megszemlélésére. A király báró Bánffy jobbán haladt és utközben folyton vele beszélgetett.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, Ludvig elnök, Kammermayer polgármester fölmentek a kocsira, később Fejérváry Géza báró is, míg O Felsége lent maradt.

— Most csak kívülről nézem meg, a belsejét úgy is meglátom.

Jó negyed óráig időztek itt. A királynak nagyon megtetszett az új vonat és dicsérte is. Ezután az udvari termeken keresztül a király és kísérete távoztak. A kormány tagjai O Felségét kocsijáig kísérték, köszöntötték és a király keze intésével és mosolyogva köszönt vissza. A pályaudvar előtt a nagy tömegharsogva éltette. A király és kísérete a vácziköruton, a fürdő utcán és az Albrecht uton egyenesen a várpalotába hajtatott. Nyitott kocsin ült gróf Paar főhadsegéd jobbán. A következő kocsin herczeg Lichtenstein főudvarmester helyettes és Bolfrass főhadsegéd voltak.

E kettő után még hat nyitott és két zárt udvari fogat következett, valamennyiben a kíséret tagjai ültek. A nép az utca keresztezésénél mindenütt nagy tömegben várta a királyt és lelkesen éltette.

Mint már említettük, a millenniumi ünnepségek alatt a királynét a legtöbb esetben sógorasszonya, Mária Terézia főherczegasszony fogja helyettesíteni. Épen alkalmoszerű tehát a párisi La grand Dám czimű folyóirat legújabb füzeté, amely a főherczegnét mutatja be. Ezt a folyóirat mult számát a királynénak szentelte. A főherczegasszonyról a következőket írja:

Mikor a király öcsese, Károly Lajos főherczeg harmadik feleségül elvette Mária Terézia főherczegnét, aki akkor még alig volt 16 esztendő, nehéz feladat várt a fiatal főherczegasszonyra. Nemcsak egy általánosan mélyen gyászolt főherczegnő helyét kellett betöltenie, hanem reáharult az a kötelesség is, hogy szükség esetén reprezentatio kötelességeiben a ki-

rálnót helyettesítse. A főhercegasszony rendkívül érdekes hölgy, elfelejthetetlen benyomást tesz mindazokra, a kik csak egyszer is beszéltek vele.

A garasos hid ellen.

Egy gondolat bánt . . .

Valahol azt olvastam, hogy minden csillagnak meg van a maga párja és a sors minden férfinak kijelölt egy nőt, a kivel boldog lehet, végtelenül boldog.

Nem tudom miféle viszonyban van e tétel a statisztikával, a mely azt mondja, hogy minden férfinak öt nő jut, de elég az hozzá, hogy nekem az előbb idézett gondolat nagyon megtetszett. A statisztika által nekem kijelölt öt nő közül négyre szívesen nem reflektálok, csak azt találjam meg, a kit a sors nekem kijelölt, hogy boldog legyek.

Szükségemnek tartom kijelenteni, hogy igenis boldog akarok lenni.

A multkor is éppen a vashidon jöttem át, midőn előttem föltűnt egy bájos nő karesu alakja. Szőke fru-fruja kaczerán beárnyékozta tiszta homlokát, jóságos kék szemével pedig a levegőbe és a körös piszkos vízébe bámult a helyett, hogy reám nézett volna. (Bár én lettem volna a körös zavaros vize!)

Önkénytelenül utána futottam.

Eszembe jutott a gondolat, hogy minden embernek kijelölte a sors utitársát, a kivel végig kell mennie az élet rögös utain és a korzón.

De az emberek rendszerint nem ragadják meg mindig az alkalmat és gyakran (sőt többnyire) mással lépnek az említett utakra. Azért az emberek sohasem teljesen boldogok.

Ezeket gondoltam és futottam a szép ismeretlen után. Hátha őt jelölte ki nekem a végzet?

A főutcában.

Minél többet gondolkodtam a dolog felett, annál inkább megerősödött bennem a meggyőződés, hogy e szőkehajú nő az, a kit nekem rendelt a sors.

Az ismeretlen hölgy a főutca felé tartott. Én természetesen utána rohantam. Az embernek nem szabad a kedvező alkalmat elszalasztania!

Ekkor éppen előttem látom az egyik ismerősömet, a kinek az a hibája, hogy politizál. (Sokan szenvednek e hibában!) Tudtam, hogy kérdésekkel fog ostromolni.

— Te himettalisták-e az angolok?

— Igen.

— Én azt hallottam, hogy mono . . .

— Igen.

— Most már melyik az igaz a kettő közül?

— Mind a kettő.

Ismerősöm reám nézett és a fejét csóválta, én pedig elrohantam, a mi még inkább föltűnhetett neki. A bájos nő már messze volt tőlem és én annál gyorsabban siettem a bazár szoroson át, de ekkor föltűnt a láthatáron szabóm, a kivel bizonyos differenciáim vannak, a melyeket diskreczióból elhallgatok. Beláttam, hogy nagyon is veszélyes lesz a Bazár-szorosban találkozni, ezért gyorsan siettem előre, de az én szabóm is mindinkább közeledett.

Belenyultam zsebembe; volt még négy krajczárom.

Befutottam a trafikba, hogy megvárjam, míg elvonul a zivatar azaz a szabó.

— Kérek két darab regalitast, mondtam zavaromban, miközben gondolkodtam a felett, hogy most már hol lehet az én hölgyem?

— Nem regalitast, hanem két darab hölgy cigarettát kérek.

A trafikos kisasszony reám nézett, éppen úgy, mint az előbb politizáló ismerősöm, de a trafikos kisasszony nem rázta fejét. Legalább nem láttam.

E perczen feltűnt Szabóm alakja a bolt ajtaja

előtt. Szívem összeszorult, hátha betoppan és itt talál, — és én elveszitem szem elől a nőt, a kivel megakartam ösmerkedni.

De önök bizonyára már kitalálták, hogy az én szabóm szerencsésen elvonult a trafik előtt és az én szívemről egy nehéz kő esett le.

Kirohantam az utcára. Hölgyem éppen befordult egy oldalutczába, mely ki vezet a körös partjára.

Bennem egy hang csak ezt sugta:

— Utána, utána!

A szépnő egyszer meg is fordult és reám nézett.

Nem tudom, milyen benyomást tettem reá. Arczom a futástól olyan volt, mint egy nekipirult majomszászáré és olyanokat fujtam, mint egy lokomotív.

A garasos hidnál.

Ott voltunk a garasos hid előtt.

A bájos nő könnyed léptekkel eltűnt a fabédében, a hol a garasos hid száraz földi Kháronja követeli az obulusokat, a két krajczárt.

Utána akartam rohanni, de hiába kutattam át zsebeimet. Nem találtam többet egy krajczárnál.

Mit csináljak? A szép nő, már ott lépdelt a hid közepén, én pedig ott állottam, mint a bűnösök a paradicsom előtt.

Kezdttem gondolkodni a helyzet felett. A vas hidhoz akartam rohanni és azon átmenni, mert ott nem kell fizetni, de beláttam, hogy akkorára nem találom már meg sehol.

Hátha adós maradnék egy krajczárral, de szégyeltem magamat ilyen ajánlatot tenni.

Ezalatt a szép ismeretlen eltűnt a nagy piaczon és azóta nem láttam többé.

Szerencsésen megmenekültem politizáló ismerősömtől, szabómtól és ime a garasos hid megakadályoz engem abban, hogy boldog legyek. Mindennek csak az az oka, hogy a garasos hidon két krajczárt kell fizetni. Még ha csak egy krajczárt kellene fizetni, megjárna és én mostan talán boldog férj lennék. Megfizetném szívesen a tiz krajczárt is.

El is határoztam, hogy felszólítom a város tanácsát, hogy tekintettel arra, hogy sok embernek nincsen két krajczárja, szüntesse be a két krajczárnak fizetését a garasos hidon, mert megtörténhetik, hogy másoknak boldogságát is éppen ez akadályozza meg, hogy a garasos hidon két krajczárt kell fizetni, pedig a városi Tanácsnak arra kell törekednie, hogy a lakók boldogok legyenek.

A levél.

»Tisztelt Uram! Ön a multkor feleségemet egészen a garasos hidig kísérte és tolakodó pillantásokat vetett reá, felszólítom tehát, hogy a jövőben ettől tartozkodni sziveskedjék, különben vigyázzon oldalbordáira.

Havlacsek Tóbiás,
szatócs.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonneuwirth-léle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca-
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

EGYLET.

A nőegylet választmányi ülése. A »Biharmegyei és nagyváradai nőegylet« választmányja folyó évi április hó 30-ik napján, ma délután 3 órakor ülést tart özv. báró Gerliczy Felixné elnöknő lakásán.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1895. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁰ éjjel, személyvonat 11 ³⁰ d. e., 2 ³⁰ d. u., 11 ⁰⁴ éjjel.	Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ¹⁵ éjjel, vegyesvonat 7 ¹⁵ r., személyvonat 8 ⁴⁵ d. u., 1 ⁴⁸ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ³⁰ éjjel, vegyes- vonat 12 ⁰⁰ d. u., sze- mélyv. 3 ³⁰ délután, 2 ⁰⁰ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvo- nat 8 ³⁰ regg., 2 ¹⁰ éjjel vegyesvonat 8 r., sze- mélyvonat 11 ¹⁷ d. e. 10 ⁴⁴ éjjel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ³⁰ d. e., 4 ³⁰ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., sze- mélyvonat 9 ³⁰ d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskó felé ve- gyesvonat 4 ³⁰ reggel, 1 ⁴⁵ d. u.	Vaskó-Belényes feől vegyesvonat 11 ⁰⁰ d. e., 9 ⁰⁰ este.
Érmihályfalva felé ve- gyesvonat 6 ⁴⁵ r., 4 ³⁰ d. u.	Érmihályfalva felől ve- gyesvonat 8 ¹⁰ r., 9 ¹⁴ este,
Ósi-Kót-Gyoma felé sze- mélyvonat 6 ³⁰ r., vegyes- vonat 2 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ósi felől ve- gyesvonat 10 ⁰⁵ d. e., személyvonat 8 este

Igazságszolgáltatás.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Moldován Pál nagyvárad kir. törvényszéki betétszerkesztő-díjnokot a nagyvárad kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyvárad királyi törvényszék büntető osztálya ma Millye Gyula elnökle alatt nyilvános ülést tart, melyen a következő ügyek kerülnek végtárgyalás alá:

Mabda Mitru és társa súlyos testi sértés büntette.

Veres Sándor és társai súlyos testi sértés büntette.

Uzsvál Tógyer és társai súlyos testi sértés büntette.

Tuducse György és társai idegen ingó-va-
gyon rongálásának vétsége.

Bere Mihály és társa lopás büntette.

Ezredéves kiállítás.

300.000 reklám füzet. Az ezredéves kiállítás bő leírását néhány nap óta 300.000 példányban viszi szét a posta egész Európában. A diszesen kiállított, számos képpel tarkított kis füzet első ünnepi száma »Budavár« czimen május 2-án megindul napilapnak, melyet *Hevesi József* szerkeszt. — Ez az ünnepi szám, amelynek diszes színes borítékát Ő Felsége a király és a királyné koronás arcképe díszíti, hosszabb szövegben, számos képpel ismerteti a kiállítást és Ős-Budavárt és egyszerre magyar, német, francia és angol nyelven jelent meg és ingyen küldik szét mindenfelé. A francia kiadások »Monde d' Exposition« az angolnak »Exhibition Life« a németnek »Austellungsleben« a czime. — A füzetet az ezredéves kiállításon kívül az Ős-budavára és a »Wenedig in Wien« vállalat is terjeszti.

REGENY-CSARNOK.

Tom és én.

Irta: I. van Woude.

»Oh, Tom, mint szeretném ezt egyszer látni!«

»Ez csak ritkán fordul elő, azt hiszem, csak minden hatodik, nyolcadik évben. És mégis drága élvezet ez, mert ha be áll a melegebb idő és a hó a hegyeken kissé gyorsan olvad úgy, a nagy mértékben emelkedő víz következtében hirtelenül nagy erővel és meyerdörgéshez hasonló robajjal megreped e jégbu-
rok. A víz a jégtáblákat egymásra torlasztja és tovább viszi. És ilyenkor nagyveszélyben vannak a gátak. Az emberek mindenütt ór állanak, hogy a legveszélyesebb helyeket megvédjék és a gátszakadásokat megakadályozzák

A legutolsó árvizre már nem emlékszem, atyám és anyám ezt százszor is elbeszéltek. Borzasztó lehetett! Nagynénéd is emlékezhetik [élelmes időkre.

»Nagyon szeretnék ilyesmit átélni,« mondom én.

Tom csodálkozva néz reám.

»Nem tudod, mit beszélsz. Szeretnék megélni, hogy mindazon emberek, a kiknek jólléte téged megörvendeztet, a kiknek javát előmozdítani segítetted, hirtelenül elveszítsék házukat, barmaikat és talán életüket is?«

»De, ha mégis meg kell történnie, gondolom magamban. A nagynéni belépése felment a felelet alól és a nagy árvizről beszélgetve meg rövidíti nekünk az egyhangú, hosszú délutánt.

Az ünnep második napja van ma és utban vagyok a néniel Brinio örökségére.

A talaj, a melyen megyünk, kemény és a megfagyott fű recseg lábaink alatt.

A nap megvilágítja a barna fűzfák csunya ágait és megaranyozza a kacsák tollait, a melyek a még megmaradt kis tóban uszkálnak. A gyermekek pedig tarka ruháikban dideregve állanak a ház előtt és sokkal büszkébbek ruhájukra, mintsem hogy bemennének a házba és ne mutogassák magukat az embereknek, a kik nagyobb részt a templom felé mennek. A férfiak durva posztó ruhában vannak, a nők pedig kék, zöld és barna szoknyákban, a váluon egy kerek kis köpeny vagy egy nagy kendő van, a mely felett arany lánczon arany kereszt lóg. Fejükön fehér főkötőt viselnek és a könyökeiket csipőjeikre bocsájtva mindkét kezükkel magukhoz szoritják az imakönyvet.

Otthon észrevettem, hogy piros orcáimmal, fénylő szemeimmel, a melyek olyan kedvesen tekintenek ki a prémes gallér között, nagyon jól nézek ki és vigyázok reá, hogyan bámulnak reám a falu emberei. Először köszönnek a nagynémnek, azután reám néznek. Tudják mindnyájan, hogy Tom felesége akarok lenni és e reményben barátságosan bölintgatnak fejükkel.

Legjobb szándékaim vannak. Megsimogatom a gyermekek arcát, miközben nem tudok megszabadulni a gondolatától, hogy e gyermekek hosszú ruhájukban, fekete sapkáikkal nagyon rutak. Némelyiket közülök meg is szólítottok, de beszédéből nem értek semmit, a mi nevetésre ingerel és midőn mások egy szót sem felelnek, nyitott szájjal bámulnak reám és fehér facsipőikben elugornak, mint a nyulak, ez annyira hat reám, hogy hangosan felkaczagok és a nagynéni szükségesnek tartja, hogy engem rendre utasítson. (Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A közigazgatási bíróságról szóló javaslat.

Budapest, április 29. (Saját tud. táv.) Perczel miniszter és az ellenzéki pártok elnökei ma tárgyalták a közigazgatási bíróságról szóló javaslatot és elhatározták, hogy a javaslaton több változtatást kell tenni. Ezért a javaslatot újabb átdolgozás végett a bizottságnak visszadják.

Kosztka-Hollósy bárjai.

Budapest, április 29. (Saját tud. táv.) A Kosztka Emil és Hollósy-féle párbaj ma délelőtt történt meg. A pisztoly-párbajban egyik fél se sérült meg s ekkor Hollósy sajnálatának adott kifejezést, hogy a cikket megírta, mire a felek egymással kibékültek.

Fejérváry párbajai.

Budapest, április 29. (Saját tud. táv.) Az ügyészség Fejérvárynak Bernáth Bélával és Korbulylyal vívott párbajai miatt meg indította a vizsgálatot, de beszélnek, hogy Ő Felsége valószínűleg pertöréssel a vizsgálatot megszünteti.

Közgazdaság.

A börze reformja.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a mai napon veszi tárgyalás alá azt a dolgot, melyet közgazdasági szakosztálya a börze reformja érdekében hosszas ülés után megállapított. A javaslat gyökeres változtatásokat kíván, óhajtja, hogy a börze törvényes alapra fektetessék s a kormánynak mai névleges felügyeleti joga jövőben hatályos ellenőrzésnek adjon helyet, követeli azt, hogy a börzénél, a melyre nézve a gazdák olyan fontos érdekei forognak koczán, a gazdák is képviselve legyenek és követeli mindenek felett, a börzén üzött különbözőzeti játékoknak eltörlését. Daczára annak, hogy Magyarországon a közgazdasági kérdések iránt még azon esetben is igen nehéz az érdekeltséget kelteni, ha azok nemzetünknek egész jövőjét érintik, a börzének egész reformja már meglehetősen megérettnek tekinthető. Maga a kereskedelmi miniszter is ilyen értelemben nyilatkozott, sőt maguk a börzéhez legközelebb álló körök indították meg a reformot és az ő tanácskozásaik, a mint tudjuk, csakis azért szakadtak meg, mert a kereskedelemügyi miniszter nem tartotta czélszerűnek, hogy az általa összehívandó tanácskozmány előtt a börze már állást foglaljon a reform kérdésében. Azok, a kik a külföldi mozgalmakat ismerik, tudják, hogy Chicagótól kezdve csaknem minden nevezetesebb közgazdasági eentrumban elmulaszthatlan kötelességnek tartják azt, hogy a börzéknek eddigi üzelmét korlátozzák és a közérdeket tegyék urrá azokon a mezőkön, a hol eddig csak egyes csoportok érdekei diktálták a törvényt.

Ilyen körülmények között kétszeresen feltűl, hogy azon bizottságban, melyet az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az igazgatóválasztmány elé terjesztendő javaslatok megállapítása végett kiküldött, felmerültek olyan hangok, melyek különösen a különbözőzeti üzletek eltörlése ellen irányultak. E tekintetben az eddigi állapot fentartása mellett két, tulajdonképpen már nem új érv merült fel, az egyik, hogy a tilalomnak egyszerű kimondása eredményes nem lesz, a másik hivatkozott arra, hogy a jelzett üzleteknek az árak megállapítása, illetőleg egyenlősítése körül nagy és jótékony befolyása van. Ezekkel az argumentumokkal mi már régen találkoztunk és régen le is számoltunk, leszámoltunk pedig részben saját tapasztalataink, részben a külföldi példákból vont tanulságok nyomán. A mi az elsőt illeti, arra nézve csak annyit szükséges megjegyeznünk, hogy a tilalomnak egyszerű kimondása megbélyegezné a különbözőzeti üzleteket, sok tisztességes elemet fog visszatartani nemcsak a gazdák, de a kereskedők körében is attól, hogy ezen játékokban jövőben résztvegyenek, ha pedig azon megszorító intézkedéseket is hatályba léptetjük, melyeket a német birodalmi gyűlés előtt levő javaslat tartalmaz, s melyeket az osztrák földművelési miniszter is jónak mondott ki, akkor a bajnak kétségkívül nagy részben elejét vesszük. Maradnak talán itt-ott megrögzött játékosok, a kik meg fogják kísértetni a régi szép időköt feleleveníteni, de ezektől nagyon kevésé félünk és egyáltalában nem is bánjuk, ha ők egymást fogják tönkretenni a játékkal. Erős meggyőződésünk azonban, hogy a magyar mezőgazdaságot meg kell menteni attól az átoktól, melyet a különbözőzeti játékoknak nagy mértékben való elharapózása az árak lenyomása képeben reázdított.

Ha a magyar társadalom és a törvényho-

zás idevágó kötelezettségének eleget tenni nem bír, akkor a legrosszabbat kell jósolnunk nemcsak a gazdaosztálynak, hanem az egész ország jövőjére nézve.

A mi a második ellenvetést, az árak egyenlősítését illeti, e tekintetben csak arra kívánunk utalni, hogy mindazok szemében, a kik e kérdéssel elfogulatlanul az általános érdekek szempontjából foglalkoztak, tisztában áll, hogy a nagy mértékben üzött papirbuza spekuláció nemcsak az árak egyenlősítését, hanem egyszerűsmind az árak lenyomását is szükségszerűleg maga után vonja. 20 év adatai s a mai buzaárak igazolják állításainkat, hiszen ilyen tapasztalatok nélkül, eltekintve azt a nagy erőt, mely ma a börziánerek kezében nyugszik, lehetetlen lett volna, hogy a német birodalmi gyűlés a börze elleni rendszabályaiban oly megszire menjen, a mint tényleg eljutott.

Csak rövid időnek kérdése, hogy jóformán minden állam kövesse az előhaladottak példáját, kövesse Angliáét, ahol pl. a londoni gabonatözsde, a Mark Lane-ban soha a különbözőzeti üzlet megengedve nem volt. Csak alig pár éve annak, hogy ezen üzleteket az antwerpeni tözsdéről is kitiltották.

Ezek a tilalmak egyaránt bizonyítják azt, hogy a buzával üzött különbözőzeti játékot az egyes országokban nemcsak veszélyesnek, nemcsak a gazdaosztály érdekeit sértőnek fogják fel, hanem hogy módot is tudnak találni arra, miképpen kell annak elejét venni, vagy legalább is a szenvedélyt nagyon szűk határok közé szorítani.

Ily körülmények között a gazdasági egyesületnek nem lehet más utra térni, mint a melyet a közgazdasági szakosztály elfogadott: sőt ha igazán szívén viseli a gazdaosztálynak baját, ha illőnek tartja, hogy gátat vessünk az árak további hanyatlásának, szükséges, hogy ne csupán a tilalom mondassék ki, hanem büntetések is szabassanak azokra, a kik a tilalmat át-hágják.

Terménytözsde.

Budapest, április 29.

B u z a tavaszra, bácskai	6.88
> tavaszra, északi	6.89
> szeptember-októberre, bácskai	6.69
> szept.-okt.-re északi	6.72
R o z s tavaszra, bácskai	6.52
R o z s tavaszra, északi	6.54
T e n g e r i június-júliusra, bácskai	0.—
> jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p e z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.05
> aug.-szept.re, északi	10.15

Bécs, április 29.

B u z a tiszai	7.35—7.75
> bánási	7.15—7.65
> bácskai	7.10—7.50
> szokványáru őszre	7.03—7.05
> szokványáru tavaszra	7.14—7.16
R o z s tiszavidéki	6.80—6.95
> szokványáru őszre	6.46—6.48
> szokványáru tavaszra	6.11—6.18
T e n g e r i magyar	4.50—4.60
Z a b, magyar kereskedelmi	6.75—6.85

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1896. április 29.

Magyar aranyjáradék 4%	— — — — — 122 —
Magyar koronajáradék	— — — — — 99 —
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	— — — — — 124 —
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	— — — — — 101 —
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — — 121.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — — 97.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — — 100 —
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — — — — 97 —
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölesön	— — — — — 157.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	— — — — — 138.50
Osztrák járadék papirban	— — — — — 101 —
Osztrák járadék ezüstben	— — — — — 101 —
Osztrák járadék aranyban	— — — — — 122.25
Osztrák ko ona járadék	— — — — — 101 —
1860. osztrák államsorsjegyek	— — — — — 145.50
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — — 968.—
Magyar hitelbank részevény	— — — — — 386.—
Osztrák hitelintézeti részevény	— — — — — 353.56
Osztrák-magyar államvasuti részevény	— — — — — 316.—

20 frankos arany (Napoleonkor) — — — —	9.55
Német birodalmi márka — — — —	58.75
London vista — — — —	120.20
Páris vista — — — —	47.72 1/2
20 márkás arany — — — —	11.75

Szerkesztői üzenet.

Egy katolikusnak. Az iskolai szünetekről a millennium alkalmából igenis intézkedett az egyházi főhatóság. Az iskola igazgatóknak ugyanis joguk van hét nap szünetet adni a millennium alkalmából. Már most hogy éppen május hó 2-án ad-e szünetet az iskolaigazgató vagy nem, az teljesen tőle függ.

Előfizetőnek. A szent-vinceintézetben igen is naponként lesznek májusi ájtatosságok; hogy mely órákban, azt lapunk más helyén, az első hírben olvashatja.

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

Több rendbeli lakás kiadó

Kis-Kut-utca 97. sz. a. házában. 2-3

Értekezhetni ugyanott a háziasszonynál.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvényénél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

Borszéki víz egyedüli főraktára Nagyvárad és Bihar megyére.

Megérkeztek

az összes friss töltésű ásvány és gyógyvizek, melyek közül Bihar megye és Nagyvárad területére

ez évtől egyedül és kizárólagos főraktárt

birunk, a következők:

Borszéki borviz,

Bikszádi égvényes konyhasós savanyu víz,

Selters original viz,

Vénus égvényes savanyu víz.

Fontos: Miután az összes ásvány és gyógyviz készletünk

a városi tisztii főorvosi hivatal ellenörködése alatt áll,

raktárunkon folyton csak a legfrissebb töltésű vizek vannak, mivel a más évről visszamaradottak megsemmisítettek, ugyanazért legmelegebben ajánljuk a t. cz. vevő közönségnek szükségleteit raktárunkból fedezni.

113 1-6

Kitünő tisztelettel

K Á D Á R és K I S S.

Bikszádi savanyuviz egyedüli főraktára Nagyvárad és Bihar megyére.

Selters viz „Original” egyedüli főraktára Nagyvárad és Bihar megyére.

Vénus forrás egyedüli főraktára Nagyvárad és Bihar megyére.

Hirdetések
lapunk részére jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban.

WEINSTOCK, SPITZ, GRÜNBERGER

első nagyváradai szoba-, czég-, czimfestő- és mázoló-társaság

NAGYVÁRAD, Fő-utca, a Széchényi-szálloda épületben.

A mai kor igényeinek megfelelő

festészeti műterem

Szoba-, czég-, czimfestő- és mázolási munkák

elvéllaltatnak.

Templomok, termek, kávéházak és magánlakok festésénél művészies kivitelű márvány-utánzatokat és aranyozásokat állitunk elő.

Különlegességek üveg-czégablákban és czimfestésekben.

Különféle feliratok és festmények fal, vászon, fa- és bádoglemezre.

Czimerek festése, zászlók és szalagfeliratok, e szakhoz tartozó összes díszítési munkálatok.

Tapeta- és papir-maché raktár.

Kész olajban festett czimerek kaphatók és kölcsön adatnak.

Minták és vázlatok kívánatra díjmentesen.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

A legolcsóbb és legjobb

festék-áru

nagykereskedés.

✂ Az anyag tartósságáért kezeséget vállalunk. ✂

Száraz és saját készítményű tisztán kezelt, olajban tört festékek, kitünő minőségű

szobapadló-fénymázak, angol lakkok, kenczék (firniss).

Legjobb fajta ecsetek, aranyozó kellékek,

házi kezeléshez szükséges anyagok,

kellő utasítással, szinvegyítések tetszés szerint.

49 17-20

Tisztelettel

Weinstock, Spitz, Grünberger.

Villany-világítás!

Szent-László gyógyfürdő

(PÜSPÖK-FÜRDŐ.)

Nagyvárad mellett.

Vasut-, távirda- és posta-állomás helyben.

Telefon a nyár folyamán lesz berendezve.

Hazánk legrégebb gyógyhelye, természetes meleg 24—33 R^o kénes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű uri- és női tükörfürdők, kabin- és mór földes fürdők, a gyógyszerközökkel dusan felszerelt gyógypihenő termek.

Fürdőzésre javalva van: az ízületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós ízületi lobóknál, csonttörések és ficzások után visszamaradt fájdalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.

Mórfürdők használata kitünő sápkor, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivógyógymódnál, calciumsulfid sók gazdag tartalmánál fogva kitünő hatásu **görvély** és **angolkór**nál, légzőszervek és gyomorhurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, tekeasztal, tekepálya, olvasóterem, cukrázda, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, tánczvigalmak, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta háromszor tézene.

Évad: május 1-től szeptember 31-ig. Főévad június 1-től augusztus 31-ig, elő- és utóévadban 30 százalék ármérséklet.

Restaurációt Kovács László budapesti hírneves főszakács vezeti, étkezés à la carte, à la couvert.

A vendégek számára szükséges tejet, a külön e célra berendezett saját tehenészet szállítja.

Olsó és jó élelmezés, kényelmes lakás napi ár 60 krtól 3 frtig.

Orvos: Dr. FILKOR LAJOS.

A fürdő újabb berendezésénél s felszerelésénél nem kimélve fáradságot és költséget, célom volt, hogy az minden tekintetben megfeleljen a mai kor követelményeinek, és sikerdus gyógyhatása mellett kényelem tekintetében is kiállja a versenyt bármely külföldi fürdővel.

A n. é. közönség szives jóindulatát s pártfogását kérve, vagyis

kiváló tisztelettel

CZEGLÉDY SÁNDOR

fürdő-bérlő.

Villany-világítás!